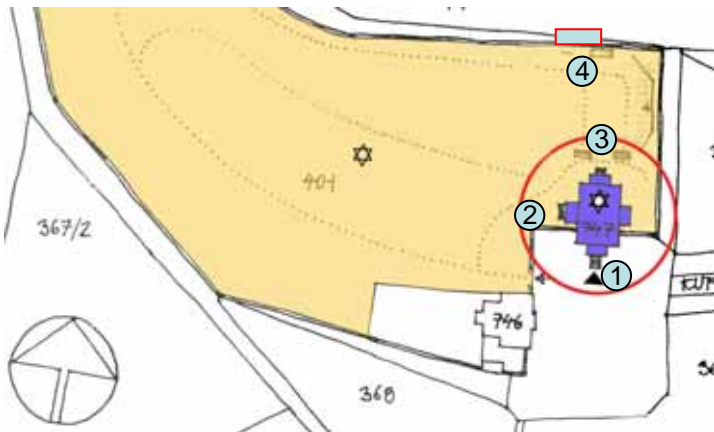

Breclav – Funeral Hall

רקע כללי

מבנה בית הלוויות ממוקם בפאתי העיר ברצלוב, בסמוך לשער בית הקברות היהודי. במבנה בית הלוויות ניכרת השפעה אדריכלית נוצרית. תוכנית המבנה משתייכת לטיפוס תוכנית צלב מרכזני בדומה לכנסיות אחרות. בקצה צלע צלב אחת ממוקם אפסיס, בעוד בשלושת הקצוות הנותרים ממוקמות הכניסות למבנה.

הכניסה הראשית למבנה (1) פונה לחצר פתוחה גדולה המאפשרת מבט שלם ונקי על חזית המבנה. שתי הכניסות האחרות (2,3) מובילות אל בית הקברות לשני מקומות שונים ותיפקדו בעיקר כיציאות מתוך בית הלוויות, לאחר השלמת הטקס. היציאה הממוקמת ממול לכניסה הראשית (3), מובילה למצבת הקבר המפוארת של מר אדלר קופנר (Edler Kuffner) (4).

סמל משפחת קופנר סמל העיר ברצלוב

מר קופנר היה ראש העיר של ברצלוב, (תיאור אחוזת הקבר בפרוט מתואר בעבודת הצוות של בית הקברות בברצלוב). משפחת קופנר הייתה משפחת התורמים לבית הלוויות המפואר. סמל המשפחה מופיע לצד סמל העיר ברצלוב על שתיים מתוך ארבע חזיתות המבנה: הן על החזית הראשית, והן על החזית הפונה אל אחוזת הקבר.

על חזית זו קבועים מתחת לסמלים אלו שני לוחות אבן גדולים כתובים בשפה הגרמנית. לוח האבן הימני מציין את שמות הבנאי והארכיטקט: Franz Neumann-ו Adolf Schreier בהתאמה.

לוח האבן השמאלי מציין את שמות התורמים: יעקוב והירש קופנר ומוריץ אדלר קופנר. להלן מצורף הנוסח המפורט:

Zum Rugen Angedenken
wird bekundet dals dir
Herren Jakob & Hirsch Kuffner
Den Grund fur
Die neue Friedhofsanlage
Gesundef haben und
Moriz Edler u. Kuffner
Diese vorfalle auffuhren lies

לפי התאריכים הקבועים בלוחות האבן במבנים השונים, אנו יודעים כי מר אדלר קופנר נפטר בשנת 1882, ואילו בית הלוויות נבנה בשנת 1892- כעשר שנים מאוחר יותר. מכאן שההפניה הברורה והציר הברור שנוצר מרחבת הכניסה- הכניסה הראשית- בית הלוויות – אל עבר אחוזת הקבר של אדלר קופנר אינה מקרית.

היקף עבודת התיעוד

עבודת התיעוד התמקדה במספר נקודות מרכזיות:
שרטוט תוכנית וחתכים מדויקים למבנה.
שרטוט תוכנית תקרת הצלעות
שרטוט תוכנית הריצוף
תיעוד צילומי של חזיתות פנים וחוץ המבנה.
תיעוד ושרטוט ציורי הקיר השונים- במספר שכבות טיח.
תיעוד ושירטוט פרטי פרזול ייחודיים בכניסות המבנה.
השוואה בחתך רוחב למבנים מתקופה דומה בעיר ברצלוב.
* כל השרטוטים נעשו באופן מדויק בתוכנת אוטוקד, ולא באמצעות שרטוט ידני.

חזיתות המבנה

ישנם מספר פערים בין עיצוב חזיתות הפנים לחזיתות החוץ. שנעשו על מנת לשמור את שלמות חלל הפנים וחזיתות החוץ. דוגמא לכך מהווים חלונות הגלריה בחזית הראשית אשר מבט קרוב דרך החלונות המנופצים מגלה כי באמצעם עוברת תקרת העץ הפנימית. דוגמא נוספת מהווים חלונות ביפורה קטנים בחלל הכניסה, הנראים כחלון בודד מבפנים וזוג חלונות (עיורר + קיים) מבחוץ.

סדר החזיתות לפי כיוון השעון החל מהתמונה הימנית העליונה: מזרחית, דרומית, צפונית, מערבית

תיאור המבנה

מבנה בית הלוויות הנו מבנה מרשים ביותר וייחודי למקום. מבנה זה נבנה בטכניקת בנייה מסורתית, אופיינית לזמן ולמקום- בנייה בלבנים אדומות שרופות. המבנה נבנה כאמור בשנת 1892, ולכן נבנה בסגנון נאו גותי, סגנון מקובל בתקופה זו, לאו דווקא במבנים יהודים בלבד כפי שנראה מאוחר יותר.

על מנת לייצר את העושר הסגנוני בחזית המבנה, נעשה שימוש ניכר במספר טיפוסי לבנים שונות בחזית המבנה. דוגמאות לטיפוסי לבנים מיוחדות ניתן לזהות בארכיוולטים מסביב לכניסות, ובעיצוב חלונות הביפורה בקומת הגלריה העליונה.

הארכיוולטים מסביב לכניסות

את טכניקת הביצוע הגבוהה ואת איכות הלבנים ניתן לייחס לעובדה כי ישנו מפעל לבנים קרוב לעיר. לכן סביר להניח כי הנגישות והמחיר היו זמינים ונוחים, ומכאן גם רמת המיומנות בביצוע המבנה.

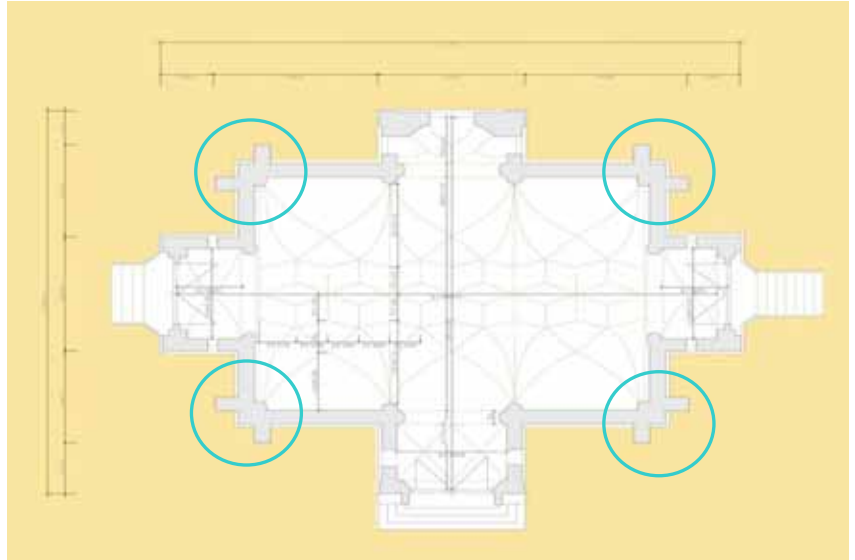
אלמנטים שונים מאבן ממלאים תפקיד הנדסי קונסטרוקטיבי ואף מהווים אלמנט סגנוני בחזית המבנה.

ניתן להבחין כי כל האזורים הפגיעים לפגעי מזג אוויר, לחץ או נגיפה קיבלו יחס מיוחד ועוצבו מאבן, המדגישה את מיקום האלמנט בחזית. דוגמאות לאלמנטים אדריכליים אלו הינם: גמלוני התומכות החיצוניות, אבני הראשה מעל לפתחי החלונות ופינות קומת המסד.

אלמנטים נוספים העשויים אבן הינם שלושת הטימפנומים הממוקמים מעל לכניסות המבנה, בהם חקוקים טקסטים עבריים בליווי עיטורים גיאומטריים הממסגרים את הטקסט ויוצרים דיאלוג בין לוח האבן לשפה האדריכלית של המבנה. פירוט הפסוקים יצורף מאוחר יותר. גובה חלל הפנים של המבנה הינו כ-7 מטרים, כאשר מבנה הקמרון הינו קמרון חביתי. על הקמרון מוקמו צלעות הממלאות תפקיד אסטטי בלבד ומשלימות את חוויית החלל הגותי מבפנים בדומה לחוץ. פרופורציות החלל (יחסי חתך- תוכנית) הינן גותיות מאד, החלל הקטן יחסית זוכה לעוצמה אדירה נוכח גובה החלל המשמעותי. כל חלל הפנים מעוטר בפיתוחי סטוקו וציורי קיר שונים ונושא זה יסוקר בהרחבה בהמשך.

מחקירה השוואתית של ארבעת העמודים השונים ניתן להסיק כי כל עמוד משושה נבנה ככל הנראה משתי שכבות לבנים היקפיות. כל העמודים הינם למעשה עמודים עיוורים המחוברים בחלקם האחורי לקיר המזרים את הכוחות אל הקרקע. העמודים הפינתיים, שלא יכלו להישען על קיר עקב מיקומם, זכו לתמיכה חיצונית. ניתן לראות את עמודי התומכות האלו בפינות חזית המבנה וכן בתוכנית.

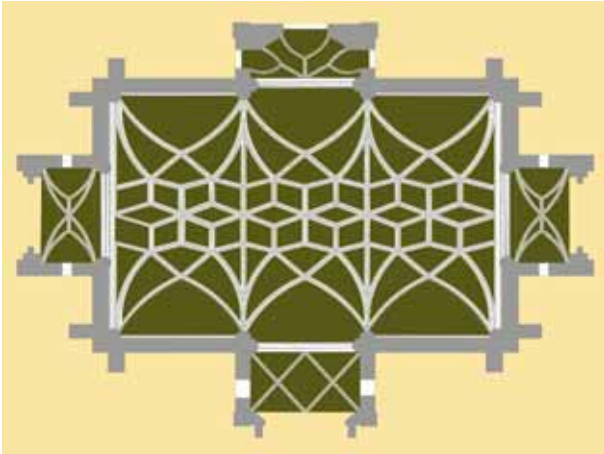

קונסטרוקציה

את אותה התפישה שראינו בעיצוב חזיתות המבנה ניתן לראות גם בעיצוב הקמרונות הפנימיים במבנה. כפי שניתן לראות בתיעוד הצילומי, ארבעת העמודים במרכז החלל נמצאו השלבי בליה עוקבים:

- עמוד 1 נמצא כשכל פרטי הסטוקו וגימור הצבע שלו במצב מושלם כמעט
- עמוד 2 נותר עם פרטי סטוקו משולמים אל כמעט וכל שכבת הצבע נמחקה ממנו
- עמוד 3 נחשף הסטוקו באזור הכותרת והתחלת קמרון הגג
- עמוד 4 ניכרת התחלת תהליך הקריסה של תקרת העץ הפנימית וחשיפת שכבות עמוד הלבנים השונות.

מעל לעמודי הלבנים מוקמה כותרת אבן חזקה, בדומה להגיון הקונסטרוקטיבי שהנחה את עיצוב החזיתות החיצוניות. על כותרת האבן, הקבועה בקיר ממוקמות צלעות העץ. מכל אבן כזו יצאו חמש צלעות שונות שביחד יצרו את רקמת הצלעות המעניינת כפי שניתן לראות בתוכנית התקרה המצורפת..

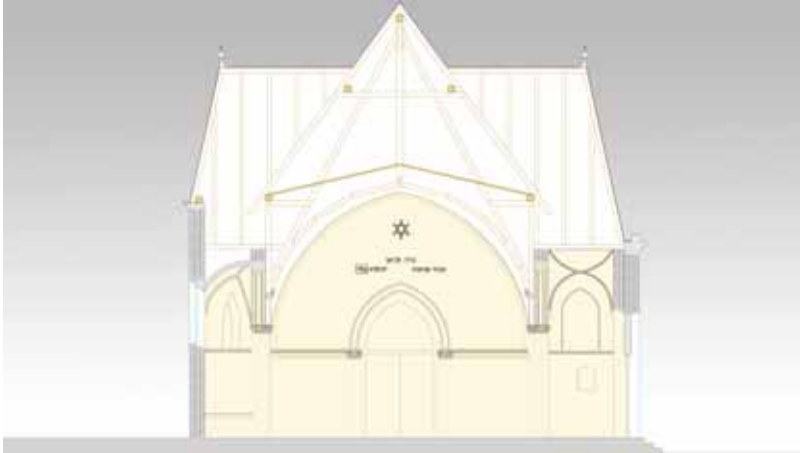
המבנה מורכב למעשה משתי שכבות מעטפת לבנים כאשר האבן ומבנה הצלעות מוקמו על שכבת הקיר הפנימית של המבנה. שכבת הלבנים הפנימית תומכת למעשה בתקרת העץ הפנימית בעוד שכבת המעטפת החיצונית תומכת בגג הרעפים.

מעבר לנשיאת הקמרון הפנימי מילאו צלעות העץ שני תפקידים קונסטרוקטיביים נוספים: א. נשיאת גג העץ הפנימי. גג משולש זה שימש כמחיצה המפרידה בין חלל הגג המכוסה רעפים, לבין החלל הפנימי, וכך הגנה על קמרון הסטוקו הרגיש כידוע למים. לאחר טיפוס על הגג גילינו כי ירעה ביטומנית כלשהי נפרשה על גבי גג זה והגנה עליו מפני חדירת רטיבות. ב. מכל אבן ממנה יצאו חמש צלעות הקמרון, יצאה קורה נוספת פנימית אל תוך חלל הגג, דרך תקרת העץ. קורה זו עזרה לשאת את משקל גג הרעפים.

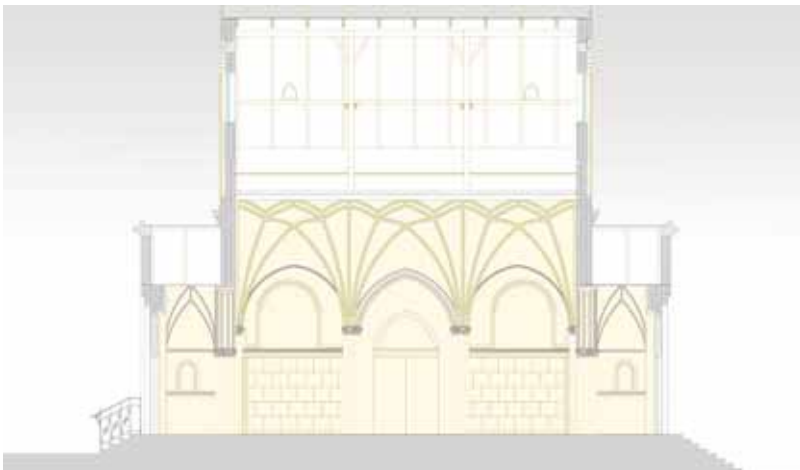

כל צלע עץ מורכבת מארבעה קרשים מאוגדים יחד אשר נפסקים בגבהים שונים וכך מאפשרים את יצירת הקמרון העגלגל למרות שכל קרש הינו ישר באופן פרטני. על צלעות העץ מוסמרו במסמרי פלדה מסיבים אגדי קש כדי למלא נפח ולקשור את הסטוקו אליו בצורה טובה יותר, משתי סיבות עיקריות: א. הקש סופח את המים בסטוקו הלח ולכן ההתקשרות חזקה יותר. ב. לקש פני שטח מחוספסים יותר מעץ ולכן הסטוקו נתפס טוב יותר ונקשר אל הצלעות. בין צלעות העץ נמתחה רשת לולים ועליה הונח הסטוקו שבין צלע לצלע. צלעות הסטוקו לא נעשו באתר, אלא נוצקו בתבנית, ורק הותאמו זו אל זו במקום. ניתן עדיין להבחין במישקים בין תבנית לתבנית. באופן דומה לכך הוצבו כותרות העמודים. לא ניתן להבחין באבן הנושאת את הקשתות כלל בחציו השלם של המבנה.

קונסטרוקציית גג הרעפים נשענת על מוט עבה מרכזי מקביל לרצפה עליו נשענים ארבעה עמודים אנכיים. עמודי עץ אלו שנונים על קודקוד גג העץ הפנימי. צלבי עץ מחזקים את העמודים ומחברים אותם אל הקורות המגיעות לגג מכותרות העמודים שהוזכרו קודם. ראה/י שני חתכים מצורפים.

חתך מזרח- מערב

חתך צפון- דרום

- מצבו הקונסטרוקטיבי העכשווי של המבנה אינו טוב כלל וניתן להגדירו כמבנה בסכנת קריסה עקב שתי עובדות מרכזיות:
- א. מעל ליציאה מספר 2 הרקיב מחבר העץ התומך את קורת גג המבנה ולכן ככל שהזמן עובר המבנה נחלש.
 - ב. אזור התקרה הפנימית שבין האפסיס לכניסה הראשית במצב של קריסה.

ציורי קיר

כל פנים המבנה עוטר בציורי קיר שונים. רוב ציורי הקיר הינם דגמים אורנמנטליים גיאומטריים שונים שנעשו בטכניקת סטנסיל. סך הכל נמצאו שישה עיטורים גאומטריים שונים במבנה. כל העיטורים צולמו ותועדו הצורה מדויקת במחשב.

שני מקומות אובחנו כיוצאי דופן מבחינה זו בחלל והם: א. האפסיס, מול היציאה הראשית לבית הקברות. במקום זה נמצאו שרידים לציור קיר נושאי, לצערנו בכלים שעמדו לרשותנו לא יכולנו לשחזר ציור זה.

ב. בשני קירות החזית הראשית, והחזית ממולה נמצאו טקסטים מצויירים ומעליהם סמל מגן דויד. תיאור הפסוקים יפורט בהמשך.

טיח פנים המבנה מורכב משלוש שכבות עיקריות: שכבה לבנה דקה זוהתה על הלבנים עצמן, אחריה שכבה גסה, ולבסוף שכבת הגמר. סביר להניח שרוב הפגמים בציורי הקיר, נגרמו בגלל שכבת הביניים הגסה.

ממבט קרוב ניתן להבחין, כי עצמים כגון כפיסי עץ נכחו בשכבה כנראה כדי לתרום לעובי

עיסה, אך כמובן שהחלישו אותה. ניתן לראות לאורך כל קירות

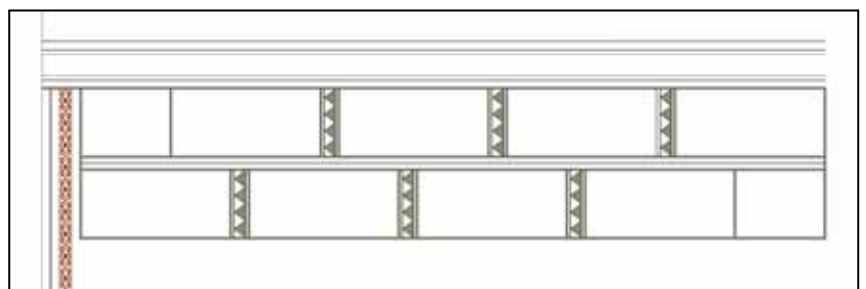
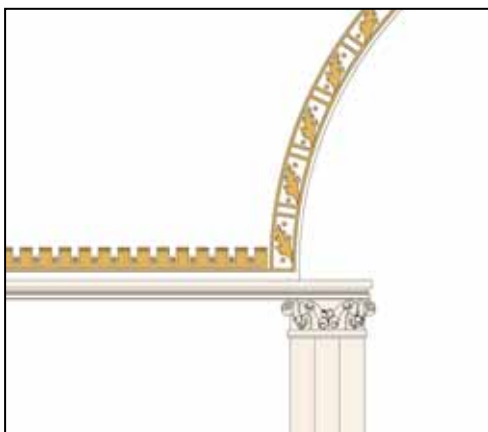
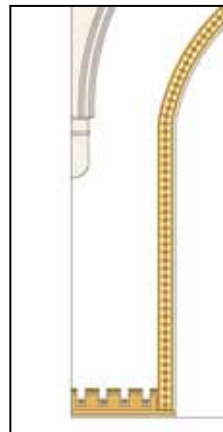
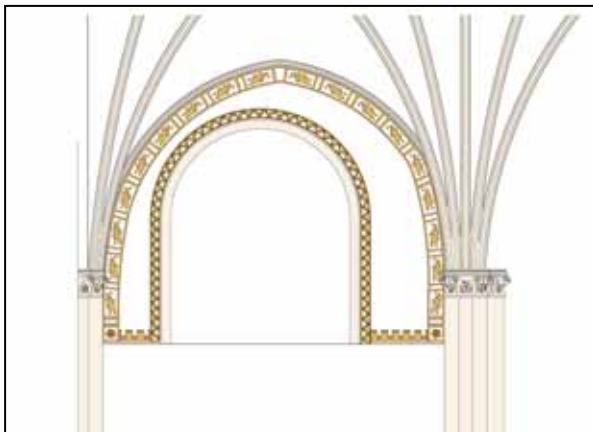
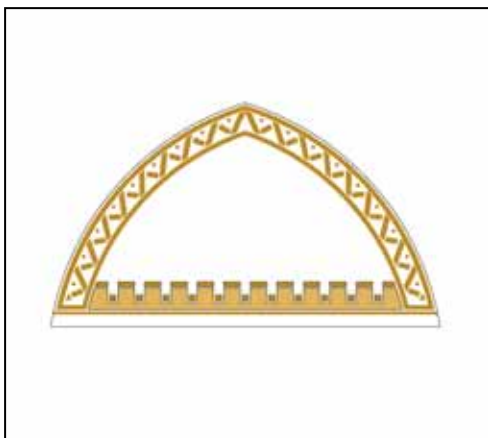
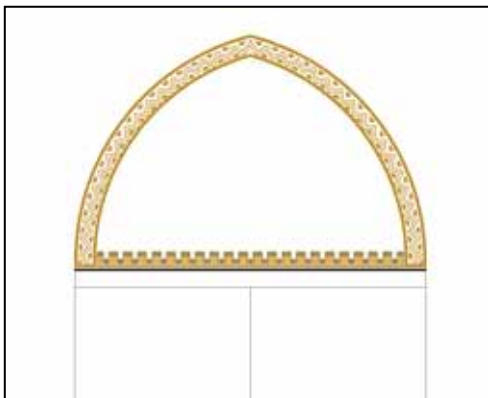
המבנה כי האזורים בהם נפל הטיח נגרמו כתוצאה מהפרדות

שכבת הביניים מהקיר. לא נראה כי איכות הטיח הירודה

מרמזת על מצבה הסוציאקונומי של הקהילה

היות וישנן מספיק עדויות סותרות לכך במבנה, אך נקודה

זו צריכה להילקח בחשבון.

טקסטים

הטקסטים המופיעים מחוץ למבנה:
הכניסה הראשית שונה משאר הכניסות, ומעליה חקוק באבן: **"בית מועד לכל חי"**.
מעל לשתי הכניסות הנותרות נחקק פסוק מספר תהילים. הפסוק זהה בשני המקרים: **"בלע המוות לנצח, ימחה ה' אלוהים דמע מעל כל פנים, וחרפת עמו יסיר מעל כל הארץ כי ה' דיבר"**
שלושת לוחות האבן האלו נשמרו בצורה יוצאת מן הכלל.

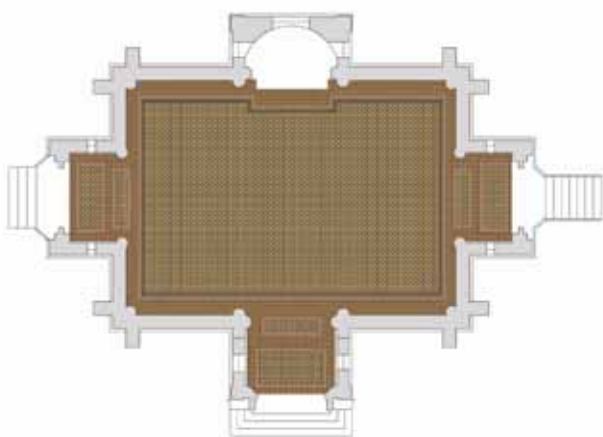
הטקסטים בחלל פנים המבנה:
כפי שצוין קודם לכן, בשתיים מתוך ארבעת חזיתות פנים המבנה נמצאו כתובות מעל לכניסות.
מעל לכניסה הראשית מופיע פסוק בעברית מתוך ספר תהילים: **" ברב שרעפי בקרבי תנחומיך ישעשעו נפשי"**.

בקיר מולו, מופיע פסוק זהה אך בשפה הגרמנית. ראוי לציין כי העובדה שכתובת זו וכן לוחות האבן הקבועים מחוץ למבנה נכתבו בשפה הגרמנית ולא הצ'כית, מרמזת על אופי הקהילה היהודית במקום ומשקפת עם מי חשה הקהילה מזוהה. בפסוק העברי חסרה המילה **"נפשי"** במקום. ערך התיעוד שלנו משמעותי במיוחד במקרה זה, היות ובשנה הקרובה מתכוונת קהילה היהודית בברנו לשמר את המבנה. לתושבי המקום אין ידע בשפה העברית הכתובה ובוודאי שלא בהכרת הפסוקים. לכן השלמת המילה באמצעות שימוש בסטנסילים של אותיות קיימות במילים אחרות בפסוק, מאפשרת למשמרים להשלים את עבודתם.

ריצוף

לבית הלוויות ריצוף ייחודי המשלים את ארכיטקטורת המבנה ומהווה חלק בלתי נפרד ממנה. מרצפות טרצו מצויירות מסודרות בגריד מיוחד מדגישות את כניסות המבנה על ידי יצירת מעין **"שטיחים"** צבעוניים ומפרידות את חלל הכניסות מהחלל המרכזי. הפרדת יחידות הכניסות טבעית למבנה זה בו גובה הכניסות נמוך יותר, זוכה לקמרון חביתי שונה ולציורי קיר שונים. בשטיח החלל המרכזי ישנה מעין מגרעת המייצרת שבירה בקו הריצוף מול האפסיס, סטייה זו עזרה לנו לקבוע את תפקידו של האפסיס במבנה כפי שנפרט מאוחר יותר.

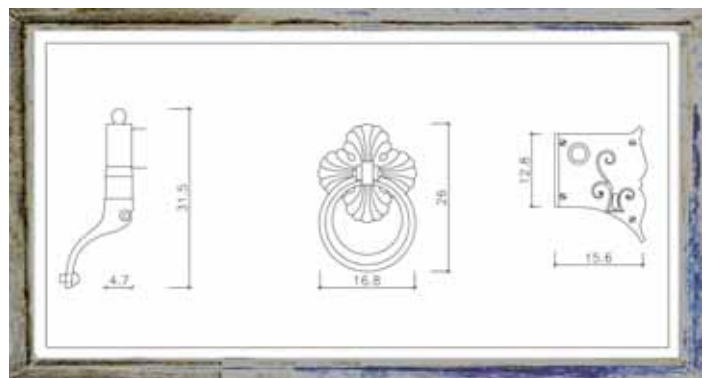
סך הכל נמצאו ששה טיפוסים מרצפות שונים. כל מרצפת תועדה בנפרד, כמו כן תועדה בפירוט רב כל תוכנית הריצוף המתייחסת לסוג המרצפות ואופן הנחת המרצפות המשתנה.

פרטי פרזול

שלושת הדלתות עוצבו בצורה זהה עם כי כיום נדרשת עבודת השלמה רצינית כדי לזהות זאת. בכל דלת הושקעה מחשבה ועיצוב ביצירת הצירים המסיבים, ידית פתיחה, ידית נקישה, מעצור דלת קבוע בריצוף וכן פס פרזול עבה בנקודת החיבור בין שתי הדלתות מעוצב עם סלסולים מושקעים בשני קצותיו.

כיום לא נותרה ולו דלת אחת המצטיינת בכלל המרכיבים, עקב בזיזה וונדליזם. אך ישנו לפחות פריט מקורי אחד מכל הנזכרים לעיל. כל פרטי הפרזול תועדו ונמדדו בקפידה. במקומות נוספים הבחנו בפרטי פרזול דומים כפי שנרחיב בהמשך.

אניגמות באתר

במהלך עבודת התיעוד נתקלנו לא מעט בחידות. לחלקן מצאנו פיתרון סביר, ולחלקן קשה למצוא הוכחות חותכות בשטח. להלן שתי דוגמאות:

החידה הראשונה אותה ניסינו לפתור הייתה בעיית האפסיס ותפקידו. כאשר תיעדנו את תוכנית הריצוף, גילינו לפתע כי לרצפת האפסיס אין ריצוף. לפנינו עמדו מספר אופציות:

א. האם יתכן כי הריצוף באפסיס היה ייחודי, ולכן נבזז כמו פרטי הפרזול מדלתות המבנה?

ב. האם נכחה במקום במת עץ? ואם כן, מה יכול היה להיות תפקידה?

לאחר בדיקה מעמיקה יותר, גילינו כי סביר להניח שבמקום אכן נכחה במה. הגענו למסקנה זו מהסיבות הבאות:

א. קו השבירה בריצוף מרמז כי כנראה במקום זה מוקמה מדרגת עץ שהובילה לבמת העץ, לכן הריצוף התייחס אליה והגדיר את מיקומה.

ב. לא נראו כל סימני טיט על הרצפה שיאשרו את ההנחה כי במקום הוצבו בעבר מרצפות.

ג. מבט על קיר האפסיס מגלה כי בגובה ארבעים ס"מ לערך, ישנו פרופיל גבס ומתחת לגובה זה הקיר לא טוּיח. סביר להניח לכן, כי עד לגובה זה מוקמה הבמה.

את סיבת הבמה לא ניתן להסביר כטקס דתי, כי אם כדוכן הספדים קרוב לוודאי ממנו נפרדו מהמת בדרכו אחרונה.

חידה נוספת הייתה נוכחות או העדר מזוזה. מעל למפתני הדלתות לא נמצאו שום סימנים לנוכחות מזוזה. עם זאת, במפתן הפנימי, המפריד בין חלל הכניסה הראשי לבין החלל הגדול נמצאו שלושה חורים ניצבים בקיר.

עובדות שתמכו בנוכחות המזוזה במקום:

א. החורים נמצאו על הקיר הימני כנהוג לקביעת מזוזה.

ב. שלושת החורים היו מקבילים וללא ספק תמכו חפץ אורכי.

ג. לא נמצאו סמנים דומים על המפתן השמאלי.

עובדות שסותרו את נוכחות המזוזה במקום:

א. החורים הינם גבוהים מדי לגובה יד אדם, כך שלא ניתן לנשק את המזוזה- אם כי נוהג זה הינו נוהג תרבותי ואולי לא היה מקובל במקום.

ב. החורים ניצבו במקביל ולא בזוית- בעוד שנוהג זה היה מקובל ביהדות המזרח בלבד, בעדות אשכנז המזוזה ברך כלל ניצבה בזוית.

ג. האם ישנו בכלל צורך לשים מזוזה בבית לוויות יהודי כי הלא נוהג להתקין מזוזה בבית אב יהודי, ובית לוויות אינו משמש כמקום למגורי קבע.

ד. לקביעת מזוזה דרושים רק שני חורים ולא שלושה על מנת לא לפגוע בשלמות המגילה.

בסופו של דבר הכרענו בעיה זו באמצעות עצתו של פרופ' רטנר שגרס כי סביר להניח שבמקום לא נכחה מזוזה אלא אולי מנורה, שיצגה את "אש התמיד" המקובלת לשימוש.

עובדות מעניינות נוספות שגילינו היו עדויות לנוכחות כיור ביציאה הראשית מבית הקברות- אל מול האפסיס (2), ששימש ככל הנראה לנטילת ידיים.

כמו כן, כאשר טיפסנו לחלל הגג, גילינו כתובת גיר מרגשת על קורת הגג הראשית בה נכתב ככל הנראה שם הבנאי ושנת העבודה, שכמובן תאמה בדיוק את השנה החקוקה על לוח האבן בכניסה למבנה.

השוואה

1. Jewish Funral Hall, Breclav - 1892
2. St. Mary church, Breclav - 1895 - 98
3. The plague monument, Breclav - 1892

מבנים אלו השוכנים בעיר ברצלב נבנו בסוף המאה ה-17, בין השנים 1892-1898, והם נבנו בסגנון ניאו גותי. כל מבנה ממלא תפקיד שונה בהיסטוריה של העיר: מבנה בית הלוויות מנציח את הקהילה היהודית המפוארת שחיה באותן השנים, כנסיית סנט. מרי החדשה, נבנתה על הריסות הכנסייה הישנה ומשמשת גם היום את הקהילה הנוצרית לתפילה ומבנה האנדרטה הוקם כזיכרון לחללי מגפת הדבר שפרצה שנים קודם. (נספח א' כנסיית סנט. מרי)

בחיפושנו אחר העבר ההיסטורי של הקהילה היהודית בברצלב זיהינו אלמנטים סימבוליים וארכיטקטוניים המשותפים לשלושת המבנים. סמלה של נסיכות ליכטנשטיין, מי ששלטה באותה התקופה באזור זה, חוזר ומופיע פעמים רבות באלמנטים שונים הן במבנה בית הלוויות והן בכנסייה. כנסיית סנט. מרי נבנתה לכבודו של מסדר הנסיך גון מליכטנשטיין על ידי הארכיטקט שלו, קארל ווינברנר. העובדה כי סמל הנסיכות מופיע בבית הלוויות בין השאר כתוספת לאלמנטים יהודיים, כמו מגן הדוד, מעלה תהיה בדבר הקשר היהודי עם נסיכות זו. על החזית האחורית של המבנה שני לוחות אבן, האחד מתעד את שמות התורמים ואילו השני את שמותיהם של הבנאי והארכיטקט, והם Adolf Schreier ו-Franz Neumann בהתאמה.

רעפי חברא קדישא המעטרים את הגדר החיצונית לבית הלוויות הוזמנו במיוחד עבור הקהילה ומצביעים על מצבה החברתי והסוציאקונומי הגבוה באותה התקופה.

אלמנטים ארכיטקטוניים

מבנים סמוכים לבית הלוויות ולכנסיה

מפעל לבנים שקיים באזור ברצלב סיפק את חומרי הבניה למבנים שחקרנו, מכאן שהדמיון אינו רק בסגנון ובאופיים של המבנים, אלא גם בשימוש בחומרים זהים. בכנסייה קיימים כ- 200 סוגי לבנים שונות שחלקן מופיעות גם בבית הלוויות. כמו כן נוכחנו לדעת כי מבנים שנבנו באותן השנים ובאותם אזורים, השתמשו גם הם בתוצרתו של המפעל.

ניתן להבחין בשלושת המבנים באותם רעפים בעלי גלזורה מיוחדת, המבדילה אותם משאר המבנים בסביבה.

בריצוף ניתן לראות אלמנטים אסתטיים זהים, כמו הדפסים או סידור המרצפות עפ"י גרידים משתנים.

פרטי האבן והפרזול הדומים בעבודתם מעלים אפשרות כי מדובר באותם אומנים שהיו שותפים לבניה או שייתכן וההשפעה היא בפן האסתטי בלבד. ייתכן ומדובר בתופעה רווחת ובאסתטיקת בניה שחוזרת ונשנית גם במבנים אחרים מאותה התקופה.

בבית הלוויות מעטרת אבן הלונטה 3 חזיתות (הקדמית ושתי החזיתות הפונות אל בית הקברות), לעומת זאת בכנסייה מופיעה האבן בחזית הקדמית בלבד. האבן איננה זהה בשלוש החזיתות, בחזית הקדמית מופיע פסוק שונה מהשתיים האחרות. האבן שבחזית הכנסייה מעוטרת בסמלים שונים, ביניהם סמלה של נסיכות ליכטנשטיין.

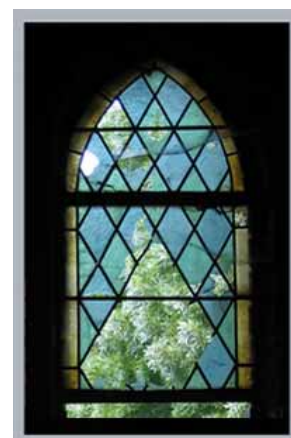

בין אומני הכנסייה:

Ferdinand Stuflesser אומן אוסטרי מהעיר טירול, שבנה את המזבחים. קבוצת פסלים מוינה, הפסל Joseph Beyer שפיסל את דמותו של ישו. והאחים Rieger מקרנוב שייצרו את האורגן.

חלונות הכנסייה צוירו על ידי אומנים ממינכן. התהייה בדבר האומנים הפועלים עולה גם בהקשר של חלונות המבנים, שכן אלו בשני המקרים נראים זהים.

The Parish Church of the blessed Virgin Mary

This new church was built in the years 1895-98 to the order of prince John of Lichtenstein according to the design of his architect Karl Weinbrenner. The old Parish church was demolished. The Neo-Gothic of the church is designed centrally and completed by a dome 24.5 m high inside. The height of the church is 50.7m.

The ground plan of the church is an octagon with the area of 556m². 200 kinds of bricks tiles and glass tiles from the local ceramic factory, were used for the construction. There is a simple Gothic altar at the front of the main nave. The altar of the Divine Heart of Jesus on the left. The altar of the holy Virgin on the right and the altar of the God's grave in the aisle. All of them are the work of a Tyrolean artist Ferdinand Stuflesser. The group of sculptures in the gothic arch was made by Vienna sculptures.

Church windows were painted by artists from Munich. The sculptures of st. Francis from Assisi and st. Anthony date from 1940. The sculpture of st. Joseph from 1960.

The organ was made by Rieger brothers from Kronov opus 626. The sculpture of Christ above the church portal is the work of the sculpture Joseph Beyer.